

ἀσπρογανιά ἡ, ἀμάρτ. ἀσπρογαλιά Ἰων. (Κρήν.) Τήν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσπρογανιάζω.

Τὸ υπόλευκον χρώμα ἰδίᾳ τῆς θαλάσσης ἐκ τῶν κυμάτων ἢ ἐξ ἄκρας νηνεμίας. Συνών. ἀσπρογάνιασμα, ἀσπρογάνισμα.

ἀσπρογανιάζω Θήρ. Κύθν. ἀσπρογανιάζου Θεσσ. (Ζαγορ.) Σάμ. ἀσπρογανιάζω Βιθυν. (Κατιρ.) Θράκ. (Σηλυβρ.) Σέρφ. ἀσπρογαλιάζω πολλαχ. ἀσπρουγαλιάζου Θεσσ. Θράκ. (Αἶν.) κ.ά. ὀσπρογαλιάζω Τήν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος καὶ τοῦ παρ' Ἡσυχ. οὐσ. γάνος = λάμψις, λευκότης. Τὸ ἀσπρογανιάζω ἴσως κατ' ἀφομοίωσιν, τὸ δὲ ἀσπρογαλιάζω κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ οὐσ. γάλα.

1) Λαμβάνω ἢ ἔχω λευκὸν χρώμα, φαίνομαι λευκὸς πολλαχ. Ἀσπρογανιάζει ἡ θάλασσα (ἐκ τῶν ἀφρῶν) Κύθν. Πέλας ποῦ ἀσπρογαλιάζου ΚΠαλαμ. Παράκαιρ. 93 Οἱ Νύφες κί ἄλλες ὁλόγυρα κορφές ἀσπρογάλιαζαν ἔς τὸ γλυκοχάραμα ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,214 Ὁ ποταμὸς μὴ χάνεται καὶ μὴ ἀσπρογαλιάζει ΚΧατζοπ. Ἀννιῶ 77 || Φρ. Ἡ μέρα ἀσπρουγαλιάζ' (ξημερώνει) Θεσσ. || Πουήμ.

Καὶ μαρμαρώνει κί ὁ λαιμὸς κί ἀσπρογαλιάζει ὁ κόρρος ΣΠασαγιάνν. Ἀντίλ. 56

... Βλέπει π' ἀσπρογαλιάζει

τὸ χάραμα ἔς τὸν οὐρανό...

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,222

Τ' ἀστέρια τρεμοφέγγουνε καὶ τ' οὐρανοῦ τὰ βάρη ἀσπρογαλιάζου οὐθαίμα...

ΜΦιλήντ. Θρῦλ. 35

Κ' εἶναι τοῦ πόνου μιν ἀδερφὸς ἀπόρ' ὁ ἥλιος ποῦ κρηφὸς ἀσπρογαλιάζει

ΜΜαλακάς. Ἀσφόδ. 71. Συνών. ἀσπρογανιάζω. β) Ἀποκτῶ υπόλευκον νοσηρὸν χρώμα ἔνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας Βιθυν. (Κατιρ.) Σέρφ. Τήν. Ἡ πεπονγὰ ὀσπρογάλιασεν Τήν. Δομάτι ἀσπρογονισμένη Σέρφ. Ψωμιά ἀσπρογονισμένα (ἀτελῶς ψημένα, χωρὶς χρώμα) Κατιρ.

2) Ἀποβάλλω τὸ χρώμα, ἀποχρωματίζομαι Θεσσ. (Ζαγορ.) Θήρ. Σάμ. κ.ά. Τὰ ροῦχα τ' τὰ μαῦρα εἶνι δὴ χροῖα ἀπ' τὰ φουρεῖ κί ἀσπρογανιάσαν Ζαγορ. Τοῦ παινὶ ἀσπρογάνιασι Σάμ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπρίζω Α 1 β. 3) Ὀχρίω Θράκ. (Σηλυβρ.) Ἀσπρογόνιασε ἀπ' τὴν τρομάρα του. Συνών. ἀσπρίζω Β 3, χλομιάζω.

ἀσπρογάνιασμα τό, ἀμάρτ. ἀσπρογάλιασμα Ἡπ. —Λεξ. Βλαστ. 363 Μ'Εγκυκλ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσπρογανιάζω, παρ' ὁ καὶ ἀσπρογαλιάζω.

Τὸ υπόλευκον χρώμα ἰδίᾳ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ λυκαυγές. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπρογανιά.

ἀσπρογανιαστὸς ἐπιθ. Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσπρογανιάζω.

Κάτωχρος τὴν ὄψιν.

ἀσπρογανιάζω ἀμάρτ. ἀσπρογαλιάζω Ἡπ. Κέρκ. Παξ. Πελοπν. (Λακων.) —Λεξ. Δημητρ. ἀσπρογαλιάζου Πελοπν. (Μάν.) ἀσπρογαλιάζω Κέρκ. Παξ. —ΝΠολίτ. Ἐκλογ. σ. 128—Λεξ. Βλαστ. 312 Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος καὶ τοῦ παρ' Ἡσυχ. οὐσ. γάνος = λάμψις, λευκότης. Τὸ ἀσπρογαλιάζω κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ οὐσ. γάλα, τὸ δὲ ἀσπρογανιάζω κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ γυαλιάζω.

Ἀσπρογανιάζω 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. Ἡ θάλασσα ἀσπρογαλιάζει Λακων. Παξ. Τὰ βουνὰ ἀσπρογαλιάζου (ἐκ τῆς χιόνος)

Λακων. Τὸ σπῖτι ἀσπρογαλιάζει (ἀπὸ τὸ ἀσβέστωμα) Μάν. || Ἄσμ.

Ἀσπρογαλιάζει ἡ σκούφια του καὶ λάμπαν τ' ἄσπρατα του Παξ.

Βαρεῖα φουρτούνα πλάκωσε καὶ τὸ τιμόνι τρίζει, ἀσπρογαλιάζει ἡ θάλασσα, σιονρίζουν τὰ κατάρτια ΝΠολίτ. ἐνθ' ἄν.

ἀσπρογάνισμα τό, ἀμάρτ. ἀσπρογάλιασμα Παξ. —Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσπρογανιάζω, παρ' ὁ καὶ ἀσπρογαλιάζω.

Τὸ υπόλευκον χρώμα ἰδίᾳ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὅταν καλύπτεται ὑπὸ λευκῶν ἀφρῶν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπρογανιά.

ἀσπρογαργαρίζω Κύθηρ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄσπρος καὶ γάργαρας.

Εἶμαι ὁλοκάθαρος, λάμπω ἐκ λευκότητος, ἐπὶ ἐνδυμάτων: Τὰ ροῦχα του ἀσπρογαργαρίζουνε.

ἀσπρόγαττος, ἰδ. ἀσπρο- 1.

ἀσπρόγεια ἡ, Σάμ. Σέρφ. Χίος —Λεξ. Βλαστ. 292 ἀσπρόγειο τό, Κεφαλλ. Πελοπν. (Μάν.) ἀσπρόγειν Κύπρ. ἀσπρόγει Χίος ἀσπρόγει Κύθν. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Πόντ. (Ἀμισ.) ἀσπρόγει Κρήτ. (Βιάνν.) ἀσπρούει Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. ἀσπρόγειος.

Ἀσπρογῆ, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Τοῦτο τὸ χωράφι εἶναι ἀσπρόγειο Μάν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Θεσσ. Μακεδ. (Φλόρ.), ὑπὸ δὲ τοὺς τύπ. Ἀσπρογεία Κύπρ. Ἀσπρόει Κύθηρ. Ἀσπρόεια Στερελλ. (Αἰτωλ.)

ἀσπρογειιάζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπρόγειν, δι' ὁ ἰδ. ἀσπρόγεια.

Ἐπιχρίω τοὺς τοίχους διὰ διαλύσεως ἀργιλλώδους λευκοχρόου χώματος: Ἀζινολόα τοὺς τοίχους γιὰ ν' ἀσπρογειάσουμεν. Συνών. ἀσπρίζω Α 2.

ἀσπρόγειασμαν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσπρογειιάζω.

Ἐπιχρίσις τῶν τοίχων διὰ διαλύσεως ἀργιλλώδους λευκοχρόου χώματος. Πβ. ἄσπρισμα 2.

ἀσπρογενειάτης ἐπιθ. ἀμάρτ. ἀσπρογενάτες Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος, τοῦ οὐσ. γένει καὶ τῆς καταλ. -άτης.

Ὁ λευκοπώγων: Αἶνιγμ. Ὁ πάππο μ' ἀσπρογενάτες κατακέφαλα θαμμένος (τὸ σκόρδον). Συνών. ἀσπρογένεις.

ἀσπρογένεις ἐπιθ. σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. κ.ά.) ἀσπρογένεις Σύμ. ἀσπρογένις Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) ἀσπρογένεις Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀσπρογέν'ς βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος καὶ τοῦ γένει. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ., ὑπὸ δὲ τὸν τύπ. τ' Ἀσπρογένει τοπων. ἐν ἐγγράφῳ Ζακύνθου τοῦ ἔτους 1658.

Ἀσπρογενειάτης, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἐρθεν εἶνας ἀσπρογένις ἔς σὴν πόρταν καὶ ἐψαλάφανεν ἐλεημοσύνην (ἐψαλάφανεν=ἐξήτει) Τραπ. Οὐ ἀσπρουμάλλ'ς κί οὐ ἀσπρογέν'ς πάντα δὲν εἶνι γέροντες Στερελλ. (Ἀράχ.) || Φρ. Ἀσπρογένειν νὰ ἐλέπω σε! (εὐχή πρὸς παῖδα, εἶθε νὰ σὲ ἴδω γέροντα!) Τραπ. Ὁ αἰ-Νικόλας εἶναι ἀσπρογένεις (κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ χιονίζει) Σκυρ. || Γνωμ. Βάλε ἀσπρογένει νὰ μὲ κλαδέψη, ἀμούστακο νὰ μὲ σκάψη (λέγει ἡ ἄμπελος) ΠΓεννάδ. ἐν Ἑλλην. γεωργ. 9, 420. Μεταφ. ἐπὶ τοῦ σίτου, οὐτινος τὰ ἄγανα εἶναι λευκά Σύμ. Ἀντίθ. μαυρογένεις.

